

PODNIKOVÁ EKONOMIKA

ZÁKLADY MANAGEMENTU, MANAŽERSKÉ FUNKCE

Ing. Eva Štěpánková
ESF MU
Katedra podnikového hospodářství
62740@mail.muni.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

Vymezení managementu

- Management, manažer
- Úrovně managementu
- Prostředí managementu

Funkce managementu

- Plánování
- Organizování
- Vedení lidí
- Kontrola

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

Řízení - vztah mezi prvkem (skupinou prvků), který řídí - řídícím subjektem a prvkem (skupinou prvků), který je řízen - řízeným objektem.

Řízení probíhá v systémech biologických, technických, sociálních,...

- **Management** je specifickým druhem řízení – **řízení v organizacích**
- **Organizace** - uměle vytvořený společenský systém, který slouží pro dosahování určitých cílů.

Management je proces využívání zdrojů k dosahování specifických cílů organizace prostřednictvím funkcí plánování, organizování, řízení a vedení lidí a kontroly (DuBrin, 2006).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

Existuje velké množství definic - autoři si všímají různých stránek managementu:

„Management je ...

- ...souhrn všech činností, které je třeba vykonat, aby byla zabezpečena funkce organizace (Veber, 2005).“
- ...proces koordinování činností skupiny pracovníků, realizovaný jednotlivcem nebo skupinou lidí za účelem dosažení určitých výsledků, které nelze dosáhnout individuální prací (Donnelly, Gibson, Ivancevich, 1997).“
- ...proces tvorby a udržování prostředí, ve kterém jednotlivci pracují společně ve skupinách a účinně dosahují vybraných cílů (Koontz, Weihrich, 1993).“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

Kdo je to manažer?

Manažer je osoba odpovědná za pracovní výkon jiných lidí.

Dle P.F.Druckera:

Manažer je vedoucí pracovník zodpovědný za dosahování cílů jemu svěřených organizačních jednotek (útvary, týmy, oddělení). Zpravidla se významně podílí na tvorbě i plnění těchto cílů.

- Vlastník – manažer – zaměstnanec

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

Management jako...

- Specifická aktivita – řízení organizace
- Skupina výkonných řídicích pracovníků
- Vědní disciplína – neposkytuje exaktní nezvratná fakta - doporučení managementu se mění v závislosti na proměnlivosti doby a podnikatelského prostředí.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

ÚROVNĚ MANAGEMENTU

1. Manažeři první linie
2. Střední management
3. Vrcholový management (top management)

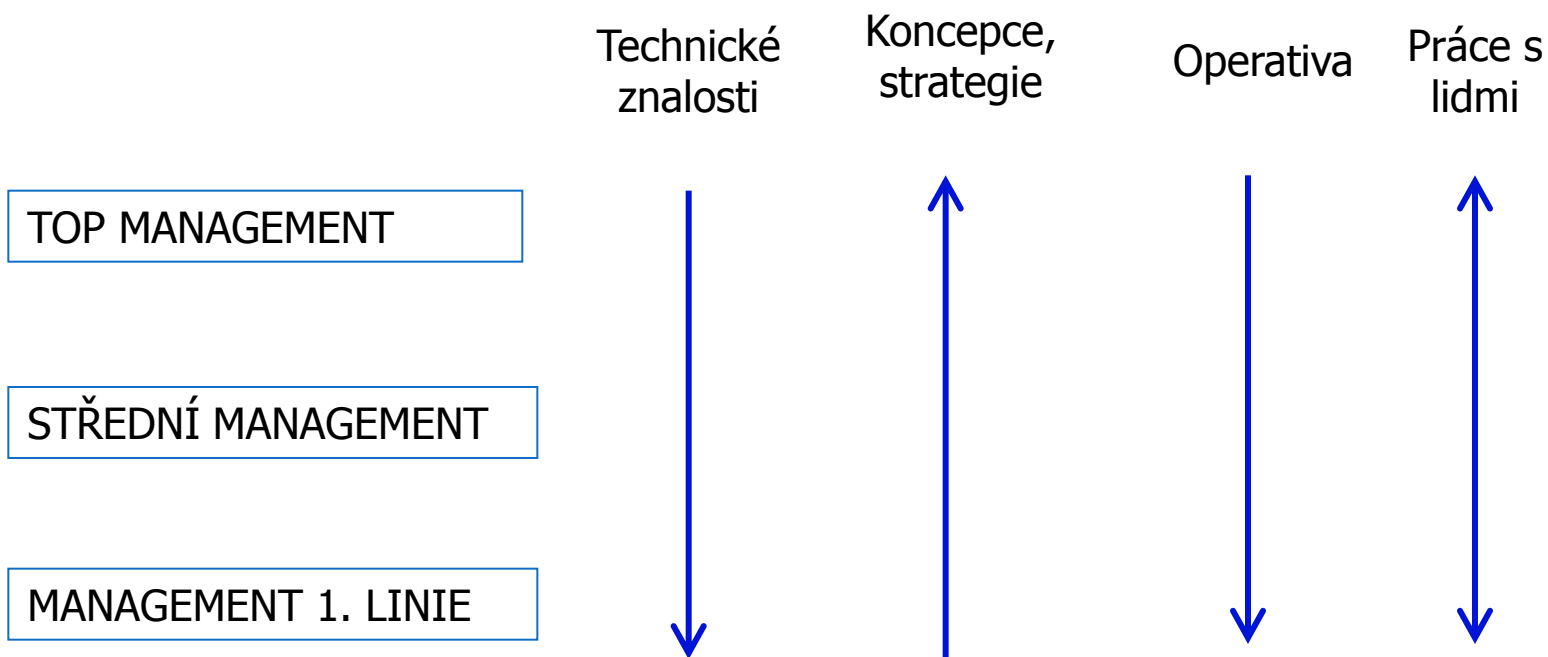
EVROPSKÁ UNIE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYMEZENÍ MANAGEMENTU

Manažerské činnosti na jednotlivých úrovních řízení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PROSTŘEDÍ MANAGEMENTU

1. Vnitřní podmínky – Interní prostředí

Silné a slabé stránky organizace. Podnik má možnost je ovlivnit, aktivně na ně působit.

- Tvrdé prvky – hmotné, hmatatelné veličiny.
- Měkké prvky – nehmotné, neviditelné prvky organizace.

2. Vnější podmínky – Externí prostředí organizace

Příležitosti a hrozby okolí. Faktory, které na organizaci působí, aniž by je mohla přímo ovlivnit.

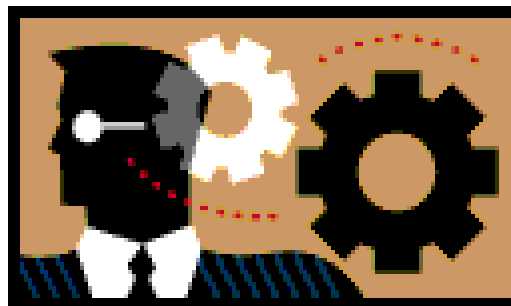
- Mikroprostředí – blízké okolí podniku: Dodavatelé, odběratelé, zákazníci, konkurence atd.
- Makroprostředí – obecného okolí podniku: Faktory politické, ekonomické, sociální, demografické apod.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

FUNKCE MANAGEMENTU

- Plánování
- Organizování
- Vedení lidí
- Kontrola

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PLÁNOVÁNÍ

Plánování – aktivita zaměřená do budoucna, stanovující, čeho má být dosaženo a jakými cestami.

Plán – výstup procesu plánování.

- vyjadřuje, co je potřeba udělat, aby bylo dosaženo stanovených cílů

Klíčové otázky všech plánů

1. **Kde jsme nyní?**
2. **Kam jdeme?**
3. **Jak se tam chceme dostat?**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PLÁNOVÁNÍ

Dle úrovně rozhodovacího procesu

- Strategický plán – řeší globální otázky budoucnosti podniku a způsoby dosahování vytyčených cílů.
- Operativní plány - detailnější úroveň plánů, fungování každodenních procesů v podniku.

Funkční členění:

Marketingové plány, výrobní plány, plán prodeje, plán nákupu, plán lidských zdrojů, organizační plány, finanční plány,

Časové hledisko:

- Krátkodobé plány
- Střednědobé plány
- Dlouhodobé plány

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

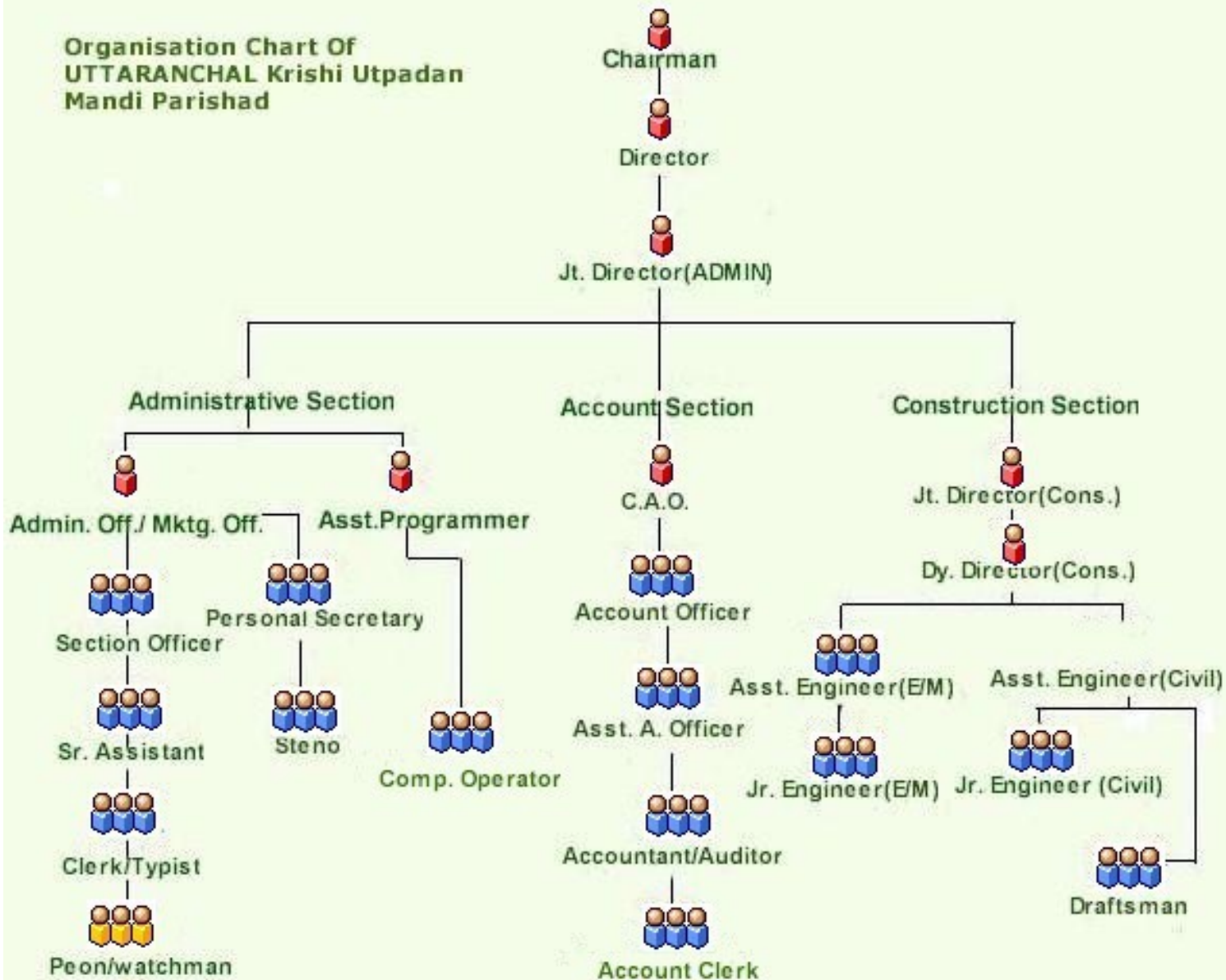
ORGANIZOVÁNÍ

- vytváření struktury systému - definování prvků systému a zejména vztahů mezi těmito prvky.
- aktivita, jejímž cílem je uspořádat prvky v systému, jejich činnosti, koordinaci, kontrolu tak, aby maximálně dosahovaly stanovených cílů organizace.
- Výsledkem organizování je organizace.
- **Organizace** – vnitřně formalizované, zpravidla hierarchické uspořádání celku, stanovení trvalejších vztahů nadřízenosti a podřízenosti, vymezení působnosti, pravomocí a odpovědností.
- **Organizační struktura** – „kostra“ organizace, která by měla být vystavěna tak, aby napomáhala plnit podnikové cíle.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Organisation Chart Of
UTTARANCHAL Krishi Utpadan
Mandi Parishad**

ORGANIZOVÁNÍ

Stupeň organizovanosti

- vztah mezi tím, co je dopředu již relativně stabilně upraveno a tím, co je ponecháno bezprostřední řídicí činnosti vedoucího.

Stupeň organizovanosti může být:

- a. nepřiměřeně nízký
- b. nepřiměřeně vysoký

→ Organizace by měla vždy hledat **optimální stupeň organizovanosti**.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ

- Proces dosahování cílů podniku prostřednictvím získávání, rozvoje, optimálního využívání a propouštění lidských zdrojů v organizaci.

Úkolem řízení lidských zdrojů je:

- Získávání kvalifikovaných, motivovaných zaměstnanců.
- Udržení si zaměstnanců
- Propouštění pracovníků, kteří nepřispívají k cílům organizace.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VEDENÍ LIDÍ A MOTIVACE

- Vedení je součástí řízení.
- Vedení je schopnost přesvědčovat jiné, aby se snažili dosáhnout stanovených cílů.
- Je to lidský faktor, který dává skupinu dohromady a orientuje ji na cíl.

- S vedením lidí souvisí pojem motivace – vnitřní stav člověka, který způsobuje určité chování a aktivitu.
- Motivuje-li manažer své podřízené, pak dělá takové kroky, které povedou k naplnění přání a tužeb zaměstnanců, což je přiměje k žádoucím aktivitám.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VEDENÍ LIDÍ A MOTIVACE

Douglas McGregor

1. Autokratický styl vedení
2. Participativní styl vedení
3. Liberální styl vedení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VEDENÍ LIDÍ A MOTIVACE

Abraham Maslow – teorie hierarchie potřeb

- Lidské potřeby rozděleny do pěti hierarchicky uspořádaných skupin:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VEDENÍ LIDÍ A MOTIVACE

Motivační nástroje

1. Ocenění práce
2. Podmínky práce
3. Práce samotná

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KONTROLA

- všechny aktivity, pomocí nichž manažeři zjišťují, jestli dosahované výsledky organizace odpovídají plánovaným výsledkům
→ **neustálé porovnávání stavu žádoucího se stavem skutečným.**

Kontrolní proces

1. Stanovení cílů a kritérií
2. Zjištění faktů
3. Kritické zhodnocení faktů
4. Převod získaných poznatků do praxe

Organizace podléhá kontrole:

- Vnitřní
- Vnější

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ÚKOLY NA SEMINÁŘ 1

1. Zamyslete se nad pojmy formální a neformální vztahy v organizaci a dále formální a neformální autorita manažera. Jaké způsoby zvyšování autority byste jako manažer v praxi využil/a?
2. Co je to tým a čím je charakteristický? Jaké vlastnosti by měl mít „týmový hráč“? V jakých aspektech je týmová práce náročná z hlediska vedoucího týmu? Jak vést efektivně tým?
3. Jakou roli hrají v manažerské práci a komunikaci kulturní rozdíly (např. při jednáních v zemích odlišných kultur)? Uveďte příklady. Jak je třeba se na komunikaci s příslušníkem jiné kultury připravit?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LITERATURA

- BĚLOHLÁVEK, F. KOŠŤAN, P., ŠULEŘ, O. *Management*. Brno : Computer Press a.s., 2006. 724 s. ISBN 80-251-0396-X.
- DUBRIN, A.J. *Essentials of Management*. 7. Kanada : Thomson, 2006. 588 s. ISBN 978-0-324-32110-4.
- VEBER, J. a kol. *Management : Základy, prosperita, globalizace*. Praha : Management Press, 2005. 700 s. ISBN 80-7261-029-5.
- VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. *Moderní management v teorii i praxi*. Praha : Management Press, 2006. 295 s. ISBN 80-7261-146-7.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ